

ΘΕΟΥ ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ARMAND SILVESTRE

I

Καὶ ταῦτα συνέβαινον ἐν τῷ Κήπῳ τῶν Ἑλαιῶν, κατὰ τὴν πλήρη ἀγωνίας Νύκτα ἐκείνην, καθ' ἣν ὁ Χριστὸς ἀπέφευγε τὸ ζοφερόν τῆς καταδίκης ὄραμα, ἐνῶ ἡ ψυχὴ τοῦ ἦν βεθυθισμένη εἰς τὴν ἀκατάσχετον ἐκείνην νοσταλγίαν τῆς ζωῆς ἡ δὲ σὰρξ ἐξεδήλου τὰ ἐφ' ἑαυτῆς συμπτώματα τῶν ἐκδηλώσεων τῆς κατατρυχούσης αὐτὸν ταραχῆς, δοκιμάζων μεθ' ὅλον τὸ μεγαλεῖόν του τὴν φρίκην τῆς ἐπωδύνου καὶ ὑπάτης θυσίας, αἰσθανόμενος ἐν τοῖς μυχίοις αὐτοῦ ἐξεγειρομένην τὴν ἀλαζονείαν τῆς ἀθωότητός του καὶ ἀνακυκωμένους τοῦ ἐξίλασμοῦ τοὺς πικροὺς πόθους, θῦμα ἑαυτὸν προσφέρων ἐκούσιον Θεοῦ, οὕτινος εἶχεν ἐρευνήσει τὰς βουλὰς χωρὶς νὰ κατανοήσῃ τὴν ἰσχυρογνωμοσύνην.

Ἐβάδιζε κατηφῆς καὶ ἐνῶ γλυκεῖα αὔρα ἀνεκίνει τὰ φιλώματα τῶν δένδρων, ὡς κύματα ὀρμητικὰ ἀντιπαρήρχοντο πρὸ τῆς φαντασίας του αἱ ἀναμνήσεις τῶν πρώτων ἡμερῶν, ἀναμέλπουσαι εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ τοῦ αἰωνίου ἀποχωρισμοῦ τοὺς ὕμνους πρὸς τὴν παρωχημένην εὐκλείαν. Ἀνεπόλει τοὺς ποιμένας κλίνοντας γόνυ πρὸ τοῦ ἐπιφανέντος ἀστέρος, τοὺς μὲ πολὺν καὶ εἰς κύματα βοστρύχων ἐπὶ τῶν ὤμων καταπίπτουσιν τὴν κόμην μάγους καίοντας τὸν λιθανωτὸν αὐτῶν, τὸ συνωθούμενον πρὸ αὐτοῦ καὶ μετὰ κλάδων φοινίκων χαιρετίζον τὴν ἐν ταῖς ῥύμαις τῆς Ἱερουσαλὴμ παρέλασίν του πληθός, τοὺς φίλους τοῦ Λαζάρου ἀνακηρύσσοντας αὐτὸν νικητὴν τοῦ θανάτου καὶ ἐν τέλει τὴν Μαγδαληνὴν, περιλούσαν τοὺς πόδας του διὰ τῆς ἐρωτικῆς ἀποπνοίας τῶν χειλέων τῆς καὶ ἄλλων εὐωδῶν μύρων.

Καὶ ὁ προεγνωσμένος θάνατός του ἐφάνη τότε αὐτῷ φρικωδέστερος, καθ' ὃ ἀναγκαιότερος, διότι τοῦ βίου οἱ γλυκεῖς πόθοι ἔτεινον νὰ προσκολληθῶσιν ἐπὶ τοῦ λευκοῦ χιτῶνος τῆς ἐθελοθυσίας του, ὡς ἐμπήγνυνται αἱ ἄκανθοι εἰς τ' ἄκρα τῶν ἱματίων τοῦ ἐν μέσῳ τοιούτων διελαύνοντος. Ἐπρεπε νὰ ἐπισπεύσῃ τὸ μοιραῖον τέλος, ἵνα αἰσθανθῇ ὡς οἷόν τε ἐλαφρότερον τὸν βαρὺν φόρτον τῆς θυσίας κυρτοῦντα τοὺς ὤμους του.

Αἶφνης, ἐνῶ παρεδίδοτο εἰς παρομοίους λογισμούς, ἰκετεύων τὸν ἄγνωστον πατέρα του νὰ τὸν ἐνισχύσῃ κατὰ τὴν ὑπάτην, ἣν ἔμελλε νὰ ὑποστῇ, δοκιμασίαν, σκιὰ ἐν τῇ νυκτὶ διολισθήσασα προσήψατο αὐτοῦ, ἦν δὲν ἐβράδυνε ν' ἀναγνωρίσῃ ὡς τὴν τοῦ Ἰούδα, ἐκείνου δῆλον ὅτι ὅστις ἔμελλε νὰ τὸν προδώσῃ καὶ οὕτινος ἐνεβάτευσε τὸν σκοπὸν.

Ὁ Ἰούδας, βαδίζων καὶ οὗτος ἐν ταραχῇ καὶ ἐπιζητῶν τὴν ἐρημίαν ὑπὸ τὰ σιγαλὰ δένδρα ἵνα ἀνακουφισθῇ ἀπὸ τῆς φρίκης καὶ τοῦ τρόμου τῶν ἐλέγχων ὑφ' ὧν κατετρύχετο, ἠθέλησε ν' ἀποφύγῃ τὴν συνάντησιν τοῦ Χριστοῦ, ἀλλ' οὗτος τὸν ἐβίασε νὰ μένῃ καὶ συνῆψαν ἀμφοτέροι τὸν διάλογον τὸν δε.

II

— Διατὶ θέλεις νὰ μὲ παραδώσῃς εἰς τὰς χεῖρας τῶν δημίῳ μου, Ἰούδα; Δὲν ἤμην πάντοτε ἀγαθὸς καὶ φιλίως γλυκὺς πρὸς σέ τε ὡς καὶ πρὸς τοὺς λοιπούς, ἐπικῆς πρὸς τὰς ἀδυναμίας σου καὶ διδάσκων σοὶ τὸν ἔλεον;

— Ἀληθῆ λέγεις, Κύριε.

— Καὶ δὲν φοβεῖσαι τὴν αἰωνίαν καταδίκην ἣν σοὶ προετοιμάζει ἡ οὐρανία ὀργή; Ἀγνοεῖς, ὅτι Θεὸς εἰμι;

— Ἀληθῆ λέγεις, Κύριε.

Καὶ ἀνεγείρων ἀγερώχως πρὸς τὸν Ἰησοῦν τοὺς ὀφθαλμούς του, οὓς μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἐκράτει τεταπεινωμένους καὶ ἀφ' ὧν ἐξηκοντίζοντο ζοφεραὶ λάμψεις, προσέθηκε μετὰ σταθερωτέρου καὶ ἐπιβλητικωτέρου τόνου ὁμότητος:

— Καὶ διὰ τοῦτο ἠθέλησα νὰ σὲ τιμωρήσω!

Ὁ Χριστός, ἐμβρόντητος, ἀνέτεινε μειλυχίως τὰς χεῖρας ἐν πραότητι πρὸς νεφέλην χρυσαυγῇ, σχηματιζομένην ἐκ τῆς ἀνταυγείας τῶν ὑπεράνω τῶν κεφαλῶν των αἰωρουμένων καὶ λαμπυρίζοντων ἀστέρων, δραγάδην ἀκτῖνας ἐπὶ τῆς μορφῆς των διὰ τοῦ φυλλώματος διολισθαίνουσας ἀπλούσης.

Ἀμάλακτος, ἐξ ἀντιθέτου, ἀμείλικτος, πικρὸς καὶ τρογμώδης, ἀπαισίως τὴν ἀπὸ χρόνου πολλοῦ ἐν κολάσει μυσαρῶν παθῶν ἀνακοχλάζουσαν καρδίαν του ἀνακουφίζων καὶ δίοδον οἶονε παρέχων εἰς τὸν χείμαρρον τοῦ μίσους ὅπερ κατεπλήρου αὐτήν, ὁ Ἰούδας ἐξηκολούθησε φλογερός:

— Ναί, σὲ πιστεύω Θεόν! Μόνος μεταξὺ ὧν ἐκείνων οὓς φαντάζεσαι πιστούς, ἀλλ' οἵτινες θὰ σὲ ἀρνηθῶσιν αὖριον, σὲ πιστεύω ὡς τὸν μόνον τοῦ παντός δημιουργόν, τὸν κύριον καὶ δεσπότην τοῦ εἰμαρμένου, τὸν ποιήσαντα ἡμᾶς ὅποιοι ἐσμέν, πρὸς ὃν ἀνέρχεται ἀπὸ τῆς νηπιωδεστέρας καὶ ἀγριωτέρας τῶν αἰώνων ἡλικίας ἡ ἀνωφελὲς βλασφημία τῶν πασχόντων καὶ ὀδυνομένων! Καὶ δι' αὐτὸν τὸν λόγον καὶ μόνον, ἥδη ὅτε κρατῶν σε τέλοςὺ ποχεῖριον ὑπὸ τὴν θνητὴν σου μορφήν, θὰ βοήσω πρὸς τοὺς ἀνθρώπους: Ἐκ δὲ κ ἡ θ ἡ τ ε ! Ἐμπήξατε ἀκάνθας εἰς τὸ μέτωπόν του, καρφώσατε ἥλους εἰς τὰς παλάμας του καὶ νύξατε διὰ λόγχης τὴν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ προσηρμοσμένην πλευρὰν αὐτοῦ! τυραννήσατε αὐτὸν διὰ τῆς ἀπαισιωτέρας βασάνου, ἥτις δὲν εἶνε δυνατόν νὰ εἶνε ἄλλη ἢ ἡ βραδέως ἀνὰ μίαν τῆς ζωῆς τὰς λωρίδας ἐν ὀδύνῃ ἀνασπῶσα. Καὶ ἡ στυγνοτέρα τῶν βασάνων καὶ τὸ φρικωδέστερον τῶν μαρτυρίων, εἰσὶ μὴδὲν δι' αὐτόν· εἶνε Θεός!

Καὶ ὁ κατάρατος θνητός, ὡσεὶ ἐμπνεόμενος καὶ ἐνισχύμενος ὑπὸ τῆς λύσεως του, ἐρυθρία αἱμοχαρῶς τὴν ὄψιν, ἐξουδαινομένου μανιωδῶς τοῦ τραχήλου του καὶ ἀντικατοπτριζομένων εἰς τοὺς βλοσυροὺς ὀφθαλμούς του

πάντων τῶν θεοστυγῶν φλογῶν αἵτινες ἐλυμαίνοντο τὴν μοχθηράν του ψυχὴν.

Ὁ Ἰησοῦς, πλήρης ἐλέου καὶ μακροθυμίας ἐν τῇ ψυχῇ καὶ πράξεις μακροθυμίας ἐν τῷ βλέμματι, ἤκροατο αὐτοῦ ἐν σιγῇ.

III

Καὶ ἀφοῦ ἀφῆκεν αὐτὸν ἐπὶ πολὺ σιγήσαντα πλέον, ἀνέλαβε τὸν λόγον ὁ Χριστὸς αὖθις καὶ εἶπεν αὐτῷ μετὰ γλυκύτητος :

— Θέλω νὰ σὲ ἀκούσω μέχρι τέλους. Γνώρισόν μοι ἐπὶ τίσιν ἐλέγχεις με, ὡς Θεόν.

Ἡρεμώτερος τότε ὁ Ἰούδας, ἀλλὰ φοβερώτερος, ἴσως ἐκ τοῦ μεγαθύμου τῆς ἐπιεικείας καὶ γλυκύτητος τοῦ Ἰησοῦ τόνου μᾶλλον ἐξερεθισθείς, ἀνεκεφαλαίωσε τὴν μακρὰν ἐπὶ τοῖς δεινοῖς ὑφ' ὧν κατατρύχεται κατηγορίαν τῆς ἀνθρωπότητος κατὰ τοῦ Θεοῦ.

Ἐξέθηκεν εἰς τὸν Ἰησοῦν τὰς ἐν πληθύνει βασανίζουσας τὸν ἀνθρώπον ὁδύνας ὡς ἐκ τῶν αὐτογενῶν ἐν ἐκάστῳ ἀτόμῳ καὶ ἐν συγκρούσει πρὸς ἀλλήλας διακειμένων ὀρμεμφύτων καὶ κλίσεων, τὸν πειρασμὸν ἐνεδρεύοντα μυριοτρόπως καὶ καθ' ὅλην τῆς αἰωνιότητος τὴν ἐξελίξιν πᾶν τοῦ ἀνθρώπου βῆμα, τὴν ἐπὶ τῇ ὥς ἐκ τῆς δι' ἧς ἐπροι-κίσθη ἀδυναμίας ἐμπώσει του εἰς τὸν πειρασμὸν εὐθύνην ἥτις τὸν βαρύνει, τὴν ἐπὶ γενεᾶς γενεῶν κληρονομικὴν ἐπάσιν πάσης κακίας καὶ παντὸς μίσους, ἡ ἐν τῇ πρὸς ἀλλήλα τῶν διαφόρων ἀτόμων φίλων ἢ ἐθνῶν συγκρούσει ἀνάφλεξις τῶν ὁποίων σβέννυται εἰς τὸ αἷμά των, τοὺς πόθους καὶ τὰς προσδοκίας τοῦ ἀπείρου οὐς διαψεύδει οἰκτρῶς ὁ θάνατος, τοὺς πενθίμους τάφους οὓς ὀρύσσει ἐπὶ τῶν συμπαθειῶν μας χαιρεκάκως οὗτος, τὸ σπαραξικάρδιον τοῦ αἰωνίου χωρισμοῦ ἀπὸ προσφιλῶν ὑπάρξεων, τὸν καθ' ἐκάστην προδιδόμενον ἔρωτα, τὰς πρὸς ἀνακούφισιν ἐκ τοῦ τρομεροῦ τούτου δεινοῦ προστρεχούσας εἰς δηλητηριώδεις ἄλλας πηγὰς ψυχᾶς ; τὸ ἀβέβαιον ὅπερ κλονίζει τὸ ὑπὸ τοὺς πόδας μας ἔδαφος, τὸ μυστήριον τοῦ εἰμαρμένου ἐπισκοτίζον τὴν ὀξυδέρεϊαν τῶν ψυχικῶν ἡμῶν δυνάμεων, τὴν ἀσεβῆ ἡλικίαν καὶ τὸ ἀσεβέστερον γῆρας μαραινον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μας τὴν ἱερὰν τῆς καλλονῆς εἰκόνα, πᾶν τέλος ὅ,τι καθιστᾷ τὸν βίον εἰδεχθῆ, μισητὸν καὶ ἐπιβάλλει ἡμῖν αὐτὸν ἐν τούτοις χάρις εἰς νόμον ὃν ἡμεῖς δὲν ἠθελήσαμεν καὶ καθ' οὗ αὐτὸς οὗτος ὁ βίος εἶνε διηνεκὴς καὶ περίτρανος διαμαρτύρησις, τὸν νόμον τούτέστιν ἐκεῖνον, ὅστις ἐνέθηκεν εἰς τὰς φλέβας μας πυριμανὲς ἀκορέστων ἡδονῶν αἷμα καὶ κατέστησε τὴν σάρκα ἡμῶν ἀπληστον ἡδυπαθείας καὶ γόνημον ὁδυνῶν.

Καὶ ἐνῷ ὁ Ἰούδας ἀνέπτυσσε πυρίνη γλώσση τὸν ἀπὸ καταβολῆς αἰώνων ἐκ τῆς ἀθλιότητος ἡμῶν πρὸς τὸν Ἀπαθῆ καὶ Αἰώνιον ἀνερχόμενον τοῦτον βλάσφημον λυγμόν, ὁ Χριστὸς τὸν ἤκουεν ἐν σιγῇ με κεκλιμένην πρὸς τὸ στῆθος τὴν περίχρυσον κεφαλὴν του, ὡς ἂν ἡ ἀπροσδόκητοι ἐλεγχοὶ ἐπῆλθον αἰφνίδιοι βαρύνοντες τὸ μέτωπόν του καὶ ὄντως λίαν συγκεκινημένος ἐν τῇ συστολῇ του, ἀφοῦ θαλερὰ ἤδη δάκρυα ἀνέθορον ἐπὶ τῶν θείων βλεφαρίδων του.

Τὸ ὑψηλὸν ὄνειρον τῆς αὐτοθυσίας καὶ τοῦ μαρτυρίου βυθίζον εἰς σκέψεις τὴν διάνοιάν του, τὸν ἐπίζε καὶ ὡς ἀπὸ τούτου ἀνακούφισις ἐπῆλθεν αὐτῷ ἐν νῷ δισταγμὸς καὶ ἀμφιβολία πότερον ἄρα γε διὰ τοῦ ἐξιλαστικοῦ μαρτυρίου του θὰ ἐξήγνιζε, τὰ σφάλματα τῶν ἀνθρώπων ἢ τὸ ἔγκλημα τοῦ Θεοῦ ;

Καὶ ἐνῷ οὕτως ἐδυθίζετο εἰς τὴν μυστηριώδη φρίκην τῆς θείας καὶ ἀνθρωπίνης εὐθύνης, ζήτημα ἄλυτον καθ' οὗ συντρίβονται πᾶσαι ἡμῶν αἱ βουλαὶ καὶ αἱ εἰκασίαι καὶ τὰ συμπεράσματα, ὁ Ἰούδας σαρδώνιον γελῶν :

— Χαῖρε ! τῷ λέγει· ὅσον καὶ ἂν ᾔσαι Θεός, προσπάθησε τοῦλάχιστον ν' ἀποθάνης ὡς ἄνθρωπος !

Καὶ ὁ ἄθλιος, ὁ πωλῆσας τὸν φίλον καὶ διδάσκαλόν του, ἐγένετο ἄφαντος ἐν τῇ σκιᾷ, ἐνῷ ὁ Ἰησοῦς, ἀνυψῶν ἐκ νέου τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανόν, ἠσθάνετο καταθλιπτικώτερον ἐν τῇ καρδίᾳ βάρος, βλέπων ὅτι ὅλα τὰ οὐράνια ἄστρα εἶχον ἀποκρυβῆ καὶ μόνῃ ἢ σκοτεινῇ καὶ ζοφώδῃ νύξ ἤπλου ἐπ' αὐτοῦ τὰς κρυεράς πτέρυγας τῆς, θάπτουσα ἐν τῷ μυστηρίῳ τῆς τὰς θερμὰς παρακλήσεις του.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΟΥΤΣΟΣ

(Σκιαγραφία)

Πρέπει ἄρα γε ν' ἀρχίσω τὴν σκιαγραφίαν ταύτην μετὰ τὸν ἄκλαυστον ἐν τῷ νοσοκομείῳ θάνατον τοῦ ποιητοῦ, μετὰ τὰς συνήθεις ἐκείνας κατάρας καὶ ὕβρεις κατὰ τῆς κοινωνίας τὰς τόσον ἀφθόνως περιεχομένας ἐν πάσῃ βιογραφίᾳ ποιητοῦ ἢ καλλιτέχνου τὴν ὑστάτην ἀγωνισθέντος ἀγωνίαν ἐπὶ τῆς ψυχρᾶς τοῦ νοσοκομείου στρωμνῆς ; Καὶ δὲν θὰ ἦτο ἀτερπὴς πλαγιασμὸς καὶ ἀνάξιον τοῦ Ἀλεξάνδρου Σούτσου διὰ τοῦ αἰωνίου τούτου κατὰ τῆς πικρᾶς τῶν φοιβολήπτων μοίρας παραπόνου νὰ ζητήσω διὰ τὰ ἀθάνατα αὐτοῦ ἔργα τὴν ἐξαγόρασιν ἐλέους καὶ συμπαθείας ἀντὶ ὀφειλομένου θαυμασμοῦ ; Ναί· καὶ ὅμως ὁ ποιητὴς καὶ ὁ ζωγράφος, ὁ γλύπτης καὶ ὁ φιλόσοφος, οἵτινες δὲν ἀποθνήσκουν ἐν τῇ κλίνῃ των ἔχοντες πλησίον αὐτῶν δακρύδρεκτον καὶ συμπαθῆ τὴν ὄψιν τῆς φιλίας, ἀλλὰ τῆς ἐσχάτης στιγμῆς τῶν ὁποίων μάρτυς καὶ παρὺγορος εἶναι πτωχὴ καὶ τεθραυσμένη λάγνηρος, τέσσαρες γυμνοὶ τοῖχοι, καὶ λύχνος ὡχροφεγγῆς παρ' ὃν ἀγρυπνε τὸ ἐμμιστον καὶ στεγνὸν τοῦ νοσοκόμου ὄμμα, εἶναι ἀληθῶς δυστυχεῖς, καὶ ἂν ἡ ζωὴ των ἀξίζει τὸν θαυμασμόν, ἀξίζει καὶ ὁ θάνατος αὐτῶν ἐν δάκρυ.

Τοιαύτης λυχνίας ἢ σβεννυμένη λάμψις ἐφώτισε τὴν θνήσκουσαν μορφήν τοῦ Ἀλεξάνδρου· ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ ξυλίνου τοῦ νοσοκομείου κραβδάτου ἀφῆκε τὴν ἐσχάτην πνοὴν τὸ ἐμμουσον αὐτοῦ χεῖλος παρὰ τὰς ἀκτὰς τῆς Ἰωνίας, ὅτε τὸ ἔαρ τοῦ 1863 ἐποίκιλε τοὺς λειμῶνας.